

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 300 Lei
Pe jum. an . . . 160 Lei
Pe 3 luni . . . 85 Lei
Lunar . . . 30 Lei

TELEFON No. 750.

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACȚIA
ADMINISTRAȚIA
Str. Românilor

Inserțiunile se pot
la administrație și
Agențiile de publicitate

La 1 Iunie a. c. va începe să apară ziarul

„Tribuna Aradului“
Abonații ziarului „Solidaritatea“ vor primi cu începere din acea zi: „Tribuna Aradului“

Congresul Uniunii Foștilor Voluntari.

Duminică la orele 8, toți foștii voluntari sosiți pentru prima adunare generală la Arad, s'au adunat în fața primăriei de unde au plecat în corpore la Catedrală, unde dl dr. T. Botis, directorul Seminarului teologic, asistat de d-nii preoți Popovici, C. Lazar și Crăciun, a oficiat un parastas pentru odihna sufletului legionarilor ardeleni căzuți pe câmpul de onoare.

Răspunsurile le-a dat admirabil eorul Al. Lipovan.

Păr. Crăciun a ținut o emoționantă cuvântare de slavire a eroilor ardeleni morți în lupta de întregire a neamului.

Paosul a fost ridicat de către preoții celebranți și de membrii comitetului central al U. F. V.

Fanfara voluntarilor din Izvin (Banat) a intonat un mișcător imn funebru.

Cortejul a pornit apoi în aceeași exemplară ordine, spre Palatul Cultural.

La orele 10 sala mare a Palatului Cultural e arhiplină de foști voluntari.

Fanfara Chizeteienilor întonează „Iannul Regal” și întreaga sală ascultă în picioare.

D. dr. V. Dănuș, președintele Uniunii, deschide congresul și în cuvântarea sa face un expo-

ziu de programul dorințelor și idealurilor pentru viitor ale voluntarilor.

Protestează înaintea de toate împotriva legendelor și diverselor epiteturi ce se plâsmuiesc în jurul Uniunii foștilor voluntari, care a luat ființă din un eald îmbold pentru ideal, pentru patrie.

Voluntarii n'au fost mercenari ai războiului, ei îndemnați de creșterea, de credința națională ce au avut-o de acasă, au făcut gestul, pe care l'au făcut, în momente critice cu convingerea că merg spre victorie sigură, atunci, când se credea că idealurile noastre sunt pe veci îngropate în ruinele războiului.

Voluntarii tuturor celorlalte popoare s'au format în Uniune și astfel n'ei voluntarii români nu puteau să nu se organizeze.

Diferențiarca socială produsă în marele război impune acelor care și-au păstrat dăruiala de amice, față de cei îmbogățiți, ce au profitat materialicește din război, să apere moralitatea, ca să nu cadă în mocirla de azi.

Voluntarii nu voiesc să lupte însă cu eșecul contra nedreptății de azi, ci prin muncă cinstită și unirea forțelor tuturor celor buni.

Un alt rost al Uniunii este puterea colectivității și cu această putere vom putea asigura cultura și bunurile convenite cetățeanului român.

Un alt rost frumos și sublim este păstrarea constituției naționale cu înaltă moralitate, ca va conștientiza și nu să fi răpăși intereselor noastre chine.

De încheiere, președintele, roagă pe membrii Uniunii ca să rămână uniți în muncă cinstită și prin aceasta vor face să înceteze tratamentul nedrept, cu cari au fost primiți la întoarcerea acasă.

Paterile noastre unite nu le vom folosi ca să ne facem clasă privilegiată, dar vom pretinde și dela alții muncă și cinste.

D. Colonel Pietraru, fost însărcinat din partea armatei române cu organizarea voluntarilor

ardeleni din taberile din Rusia, salută pe foștii voluntari. Evocând trecutul îndeamnă pe foștii voluntari să aibă totdeauna numai idealul și rămână înafară de patimile partidelor politice.

Propune ca să se înființeze pentru ajutoarele voluntarilor bănci populare, cooperative etc.

Părintele Dimitrie Manu (deputat) evocă figura soldatului român din armata austriacă, care plecat în război cu dorința în ca să moară pentru România, dorință care a fost legătura ce împreună sufletele tuturor mâinilor.

Descrie suferințele celor rămași acasă în luptă pe voluntari în numele acolora pe cari asupritori i-au ferecat în temnițele dela Seged, Vaj, etc. și cari au fost totdeauna uniți în gând și suflet cu voluntarii.

D. dr. Sever Dan (deputat) amintea de o care a fost cel dintâi internat la Sopron și din urmă lăsat acasă, descrie suferințele și bucuriile acestora, când li-se străduiesc vestii despre victoria armatei române, bucuria răsădită dela Mărășești. Aduce salutul acestor nați, cari erau uniți sufletește cu voluntarii.

Indeamnă pe voluntari să nu facă politici, să nu facă politici azi înseamnă a nu-ți lăsa pul cu soaria țării.

Dl dr. I. Robu, primarul orașului, salută voluntarii în numele orașului Arad, care mândru că i-s'a adunat ca între înțeleptele să se țină cea dintâi adunare a voluntarilor eveniment ce ridică moralul poporului român, pașucii de pază la frontiera de apus a țării noastre.

Președintele mulțumește antevorbitorilor pentru salutarile aduse. Aduce la cunoștința membrilor că Alteța Sa Regală principele moștenitor Carol a binevoit a primi președenția de onoare a Voluntarii întâmpină cu urale și aplauze în semn de bucurie această veste.

Voluntariatul și misiunea lui. — Cuvântare rostită la festivalul U. F. Voluntari. —

De: Dr. VALER POP.

Doamnelor și Domnilor, iubiți camarazi,

Sărbătorim cel dintâi congres al foștilor voluntari. E o zi de înaltă suferință în pragul unui viitor necunoscut, când cuvine-se să ne îndreptăm privirile către vremurile trecute și să facem o pioasă amintire despre sbuciumul, jertfa și tributul Ardealului românesc pentru înfăptuirea idealului național, ca aceste amintiri să ne lumineze calea ce avem de apucat, să ne descopere taina unui viitor de aur, de mulțumire și de mărire.

Nu estentați să fac pe cronicarul sec, perdut în amănuntele unor situații, mișcări și fapte îndobzeste, cunoscută și trăite de toți acei ce au dus viața de sbucium, durere și suferință pe aceste meleaguri în cursul războiului.

Evoc numai în scurta mea cuvântare durerea și deznădejdea Ardealului Românesc, când cu aproprie am în urmă a asistat cu inima însângerată la pierderea floarei neamului în lupta conștientă cu scop și țintă, despre care avea convingerea că nu sunteți săci! Cu oricâtă stăruință se lansa sloganul, ca România va fi alături de puterile centrale, Ardealul nu putea admite această ipoteză, nu se putea înfrinca cu această monstruozitate diplomatică.

Regimentul 50 dela Alba-Iulia la plecarea pe front a scos din vagoane drapelul tricolor și a izbucnit în urale furtivoase de „Trăiască România”, „Trăiască Regele Carol”.

Stăpânitorii Ungariei au răspuns cu proclamația cunoscută a lui Tisza amenințând cu exterminare naționalitățile ce nu se vor sacrifica pentru chimera statului unitar maghiar. Guvernul maghiar n'a întârziat să pună în practică aceste amenințări: a condus la macel regimentele românești, fără cruțare le-a expus exterminării! au început mutări de ofițeri la regimentele străine, a împănăat regimentele românești cu detașamente de unguri și nemți, a dislocat părțile sedentare în regiuni locuite de alte neamuri, iar când România și-a aruncat sabia în cumpănă, urgia n'a mai cunoscut margini, preoți și învățători târați în lanțuri, intelectuali înrolați fără rost sau interuați departe, numai și numai pentru a lipsi Ardealul de conducători, pentru a avea împotriva-i un popor compus din bătrâni, femei și copii neputincioși, față de cari credea să reușească. Totuș acest popor lipsit de conducători și de forță de rezistență activă nu a dezarmat, ci a susținut fără șovăire o luptă surdă de împotrivire, de sabotare a războiului, o luptă dârză, al cărei ecor însă nu a pătruns decât slab peste hotare. Și lupta s'a dat până la sfârșit, până când lanțurile robiei sau rupți și searele libertății a răsărit.

Dacă ecorul luptei de acasă n'a putut pătrunde peste hotare, voinea Ardealului totuș s'a manifestat prin vorbă și prin faptă în fața lumii întregi, prin mișcarea voluntarilor.

Ardelenii ajunși în captivitate întâu și-au câștigat calmul și liniștea sufletească prin faptul că nu mai erau siliți să lupte în rândurile inane contra convingerilor lor.

După scurt timp și e bine să accentuăm cu mult înaintea de intrarea României în război s'a produs un curent general, în toate lagărele de prizonieri, unde numai erau Români, o dorință, care nu pretindea n'cei mai mult n'cei puțin decât libertatea de a lua d'în nou ar în mână, de astădată contra dușmanului nostru, pentru idealul nostru național. Această dorință care a luat naștere fără propagandă, insipidă și simultan în toate lagărele fără vre-o înțelegere prealabilă.

Vă înșelați amar, dacă credeți că această mișcare, care avea o importantă capitală și întru ajun, a fost înțeleasă sau chiar favorizată. E de necredut că voluntarii răzlețiti prin lagăre între neamuri străine, au trebuit să înfrunțe numai dușmănia fătuse, pe moarte, pe viață a țiflor camarazi, unguri și nemți, ci și osârdia vadită a comandamentelor de lagăre, ba și intrarea României în război, chiar și îndreptarea totală a agenților noștri diplomației.

Arhivele comandamentelor de lagăre vă pot face interesante destăinuirii. Petițiile nerăspunse, făcute de oameni din toate clasele și din Ardeal, cari cereau libertatea pentru jertfa viața pe altarul României mari, război în saltarele birourilor unor comandanți cu mare filogermane sau dușmanoase nouă.

Miercuri, 30 Mai 1923.

Pentru tombola Presei.

Prin apel la doamnele și domnișoarele noastre binevoioase a trimis obiecte pentru tombola Festivalului presei. Cine n'are lucruri de care se poate lipsi? Cine nu dă bucurios, cu toată inima pentru frumosul scop: sporirea Fondului pentru ridicarea unui Cămin al presei? Cine nu dorește să contribuie dând o carte, literă de mână, bibelouri? Cu cât vor fi mai multe numere de tombolă, cu atât vor fi șansele câștigului mai mari. Nu mai e decât foarte scurt timp până la data serbării; rugăm deci să trimitem, cu zor, darurile pe adresa: Hortense br. Pop (Str. Eminescu nr. 40.)

Dnele Hortense br. Popp, Veturia gen. Daschjevici, Elena gen. Manu.

Deschiderea liniei Arad—Oradea-Mare.

Duminecă dimineața la orele 7 și 28 min. au sosit de la București cu acceleratul No. 15 dnii I. I. Brătianu Președinte de Consiliu, Al. Constantinescu Ministru de Domenii, general Arthur Văiteanu Ministru de Interne, general Moșoiu Ministru Comunicațiilor, A. Cosma, Ministru Lucrărilor publice, însoțiti fiind de d. Tancred Constantinescu Directorul general al căilor ferate Nadab-Salonta legându-se astfel Aradul cu Oradea-Mare. Înălți oaspeti au fost primiți în gara Arad de autoritățile civile și militare, în frunte cu d. I. Gheorgheșcu prefectul județului și d. general adjutant Gh. Manu comandantul garnizoanei. La intrarea trenului ministerial în gară muzica reg. 1. Doli a intonat un mars triumfal iar personaj care era aproape tixit de public a izbucnit în urale. D. Prim-ministru I. I. Brătianu descinzând din vagon s'a întreținut câteva momente cu autoritățile locale care a esit în fata gării, unde era foarte mare populație țărănească.

Aci a esit din rândurile, celor mulți, d. Cristea înmăntor din Măndrușel, care a avut în frumoase cuvinte, bună-voință celor care reprezintă guvernul. D. I. I. Brătianu a răspuns apoi printr-o scurtă cuvântare mulțumind celor prezenți de primirea făcută, indemnând poporul — atât de frumos reprezentat — la muncă ordonată, asigurându-i totodată de tot sprijinul guvernului în marea reformă agrară. La orele 8 și jum. un tren special la care a fost atașat și un vagon ministerial a pornit spre Nadab, urmat fiind de un tren motor în care s'a imbarcat populația țărănească.

Un tren special pe lângă ministrul au luat loc d. director general CFR, Tancred Constantinescu, însoțit fiind de d. Octavian Pop directorul regionale locale, pentru a-i da relațiile necesare, precum și întreg corpul inginerilor, care au lucrat la construirea noii linii. Din lipsă de spațiu suntem forțați ca o dare de seamă deosebită asupra acestei festivități să o dăm în numărul de mâine.

Dela Academia Română.

În sedința sa din 26 Mai, Academia Română a ales ca membri de onoare pe cunoscutii publicisti engiezi Scotus Vian și Upton Sinclair. Acești doi înfățișători filozofici au fost acți și în cele mai grele momente au apărut cauza noastră națională și prin propaganda întinsă ce au făcut-o în Apus ne-au adus servicii imense.

Prin data ce o iau acum, este una dintre cele mai meritate și gestul celei dintâi instituții culturale ale țării este aprobat de către întreaga opinie publică.

Azi Academia va ține o sedință comemorativă, închinată marelui poet al țării noastre, Gh. Cosbuc. La sedință și-au anunțat participarea Regele și Principele moștenitor. Discursul festiv îl va ține d. Octavian Goga.

Vom reveni.

Cronica externă.

BUCUREȘTI. — Ministerul de externe dă o desmărire categorică știrii lansate, că România ar fi cerut internaționalizarea fluviului Sava.

Conferința dela Lausanne.

În sedința de azi a comisiei financiare a luat cuvântul generalul Pelle cerând ca Turcia să fie obligată la restituirea averilor confiscate dela supușii străini, și în același timp să fie constrânsă la plata despăgubirilor pentru daunele ce diversele societăți au suferit pe urma războiului. Izmed a răspuns la partea întâi din cerere, pentru restul urmând să ia avizul guvernului din Angora.

Tulburările comuniste din regiunea Ruhrului.

DUISBURG. — Autoritățile militare ale armatei de ocupație, au luat o atitudine complet neutră în chestiunea tulburărilor ce în timpul din urmă au fost puse la cale de către comunisti. Ele au deferit pe vinovați tribunalelor germane, dându-le deplină libertate să judece. Prin acest fapt Franța înce să demonstreze că nu vrea să producă ingerințe asupra organelor administrative germane, nu le împiedecă activitatea și astfel nu a ridicat nici unul din drepturile pe cari Germania le poate exercita pentru garantarea bunului mers al vieții publice din teritoriile ocupate.

INFORMAȚIUNI.

— Membrii din comitetul executiv pentru susținerea ziarului, sunt invitați să ia parte la sedința ce va avea loc azi (Miercuri) ora 5 ul. a. în sala mică a Primăriei.

— Cine vrea să-și uile că liniștea nu-i veșnică, poate face acest lucru, cu extraordinar conștient și din varietate miraculoase și al figurilor populare, în serbarea Duminecă din Parcul Eminescu. Festivalul presei române în Parcul Eminescu.

— Duminecă, în 27, s'a deschis la Galați congresul general al Ligii culturale în prezența delegațiilor din întreaga țară, în frunte cu dl prof. N. Iorga. Autoritățile și publicul galețan a făcut o entusiastă primire congresiștilor.

Nou un român din Arad nu trebuie să ițsească Duminecă (3 Iunie) dela Festivalul presei și dela serbările din Parcul Eminescu, date în favorul Sindicatului presei române din Arad și Banat.

Vă fiica mai frumoasă serbare de parca a serbării.

Tombola, în special, rezervă surprize fără număr.

Ziarul „Patria” anunță că ridică prețul unui exemplar la 2 lei.

— Ca și la alte serbări, doamnele și domnișoarele din societatea românească, sunt rugate să trimită tarturile, prăjiturile, etc., pentru festivalul presei, Duminecă, la ora 2 d. a. în Parcul orașului, unde va avea loc serbarea.

x Diferitele pălării de paie „GIRARDY” la „CHIC”.

x Dr. Popper Alexandru și-a strămutat cancelaria de avocat dela Arad în Buteni.

— Congresul partidului național-liberal din județul Arad, irevocabil se va ține în 2 Iunie c. la ora 11 a. m.: adunarea întâmplându-se în localurile-clubului. Tot atunci se va alege și mitetiu județean.

— Trenul personal Șebis—Moneasa va circula zilnic începând cu 1 Iunie, având legăturile obișnuite.

— ASOCIAȚIA PROFESORILOR SECUNDARI SECȚIA ARAD va ține azi, Miercuri, ora 6 d. m. adunare generală extraordinară pentru a discuta revendicările morale și materiale ale corpului didactic.

Membrii sunt rugați a se prezenta în număr complet.

— O nouă secție Hidroterapeutică. La băile artoziene Simay s'a înființat o nouă secție hidroterapeutică, care se va da folosinței marelui public la 12 Mai a. c.

Cura de băi acido-carbonatice, de sulfat sare.

Băile e deschisă pentru doamni dimineața la 6 și jumătate până la ora 1, iar pentru dame del orele 2—6.

— Ciorapii de renume mondial „OSETA” toate culorile se capătă la firma Kell și Kren.

— Să nu vă nimieți mobilierul cu stăpânitorilor, ci curățirea lor s'o faceți prin VAS firmă pentru curățirea locuințelor. Piese comenzi și din provincie. Str. Oituz nr. (Hlăs-n. 30 a).

Teatrul de vară.

— Rețertorii săptămânii. —

MERCURI: „Stafia finală” comedie miera, cu concursul dnei Poor Lili.

JOI: „Stafia finală” cu concursul dnei Lili.

Comedi cea mai amuzantă a lui Adalbert Sza premiera amuzantei comedii „Stafia finală” de Szenes va avea loc Miercuri la Teatrul de vară. Piesa a fost primită cu mare însuflețire. Reprezentarea din Arad în o jumătate deosebită prin faptul că rolul principal îl detine într-un ciclu de 10 reprezentări jafă primadona a Clujului Poor Lili.

Vineri, teatrul orașenească va reprezenta o operă al lui Verdi „Rigoletto”. Roluri actin: Desideriu Rona, Vilhelm Kertész și Maria Vărădi.

Una dintre cele mai favorizate opere, în repertoriului arădan este „Valsul fermecat”. Rețertorii acestei amuzante opere va avea loc Sâmbătă. Va cânta bucăți noi Béla Tompa și vor debut noi creațiuni coreografice Böske Balogh și Ștefan Băniș.

Cinematografe.

Apollo.

REGELE PARISULUI piesă romantică de Paul Ibsen. Partea II în 31 Mai și 1, 2 Iunie. Apollo. În partea aceasta Regele Parisului va să realizeze planul de a se căsători cu nepoata Bogdanoff, însă oricât de isteț, va cădea de mâinile poliției în goma întregii țări traducând un tovarăș care drept răzbunare se chină în momentul, când apare în oraș un principesei Bogdanoff ca soțul acesteia.

Urania.

x STĂPÂNII MĂRII istorie modernă în 6 acte, în 30—31 Mai, 1—2 Iunie. URANIA”. Pe marea vastă trăiește un paterfamilias și corăbii și vapoarelor de război. Acesta pune mâna odată pe corabia cea mai frumoasă pentru fiica regelui englez. Această corăbie este a unui piratului, însă comoara răsunătoare pe insula Tortuga. Cu trei sute de oameni și insula devine proprietatea unui miliardar american, care a destinat-o fiului său cu înclinație de Robinson. Însă fiul său atinge pe insula de mai târziu, din care numai strălucit căpitanului marinar Scott îl scapă, ducându-l în insula inversunată cu multe peripeții. Una dintre cele mai interesante istorii de mare.

Redactor responsabil: LAURENTIU LUCI Cenzurat: NICHIN.

propunerea președintelui congresul adre-
l-teței Sale următoarea telegramă:

Sule Regale Principelui Moștenitor Carol
București.

Uniunea Fostilor voluntari din războiul pen-
tregirea neamului, tinându-și astăzi 27 Mai
adunare generală în Arad, aduce prinos de
noștință Augustului ei Protector și Președin-
te onoare, asigurându-L de nemărginita sa
oste și devotament.

Dr. Nemoianu, secretarul Uniunii citește
stul despre activitatea comitetului central,
ția financiară și bugetul Uniunii.

După citirea acestui raport la propunerea
șintelui întroagă asistența congresului se
fa pentru a-și exprima jalea pentru volun-
deceși: V. Chirosin, dr. Petru Șuba, Ioan
noa, I. Marcu, R. Cassian Muntean și alți
eroși.

Se dă citire după aceasta regulamentului de
sare a statutelor.

Larionescu (Bucovina, despărțământul Ră-
), aduce salutul Bucovinei și cere să se facă
centralizare a conducerii administrative și
să se reducă la 50 la sută, partea care
se verse la centru, din taxele încasate.

I. Teicu (Timișoara), aderă la propune-
luj Larionescu și arată că nevoile regionale
unțarilor chiar impun o descentralizare a ad-
străției Uniunii și propune deasemenea o
cere a sumei ce trebuie să se verse la centru din
e membrilor.

Președintele dr. V. Delcu răspunde că comi-
central a avut dela început în vedere prin-
d descentralizării și propune ca punerea în
deci a acestui principiu să fie precizată în
plamentul modificat ce se va înainta ulterior
a aprobare viitorului congres.

Vichentie Crîșmar, țaran voluntar din Timi-
ra, expune plângerile și dorințele voluntarilor
ăteni, cari cer ca voluntarii să fie preferiți
improprietărire față de toți ceilalți îndreptă-

Cere ca la ocuparea funcțiilor de stat să fie
omenea preferiți voluntarii.

Congresul aprobă regulamentul cu modifică-
ceruie.

Se trece la propuneri și interpelări.

Muntean G., comerciant, voluntar din comuna
teți lângă Medias (jud. Târnava mare) arată
ia ca comercianții să fie ajutați și cere sen-
de dare pentru voluntarii din regiunile unde

urea de acasă lua cunoștință despre noua tra-
e.

Toate aceste pedicj le-a învins însă vointa
fer, dorul de luptă animat de spiritul de jertfă
voluntarilor.

Darnita și Cittaducule simbolizează izbânda
scării voluntarilor, sunt numiri scumpe nouă,
ri vor fi înscrise cu litere noperitoare în cartea
aur a războiului nostru de desrobire! Din
mifa au plecat batalioanele la Iasi cari au în-
tat spiritul oastei și populației îngrămădite în
țisorul neprofanat de dusman al țării, în Dar-
ta s'a proclamat ma' întâiu drepturile la auto-
terminare al poporului român de pretutindeni.
Cittaducule a ridicat steagul tricolor smuls
n mâinile noastre prin trădarea moscovită și
cea dela București. I-a arătat falnic dela Co-
muna lui Traian lumii întregi și l-a purtat cu
rednicie pe frontul italian afirmând dreptul no-
ru la libertate și unire.

Manifestările voluntarilor prin vorbă și prin
ptă începând dela frontul francez până la epo-
cea voluntarilor din Siberia, a pătruns în cabi-
etele zăvorțite ale diplomaților, ce tineau în
ână soarta popoarelor, a pătruns până în pala-
alb din Washington și au tras greu în cum-
nă, când s'a cântărit vrednicia popoarelor ce
luptat pentru idealul dreptății și umanității!

(Va urma).

nu este pământ pentru improprietărire, și o redu-
cere pe CFR.

Jurma Dimitrie (voluntar din Bencoc), arată
că autoritățile sunt ostile oricărei organizări a
fostilor voluntari.

D. dr. Voicu Nițescu arată că ofițerii foști vo-
luntari, au luptat ca promisiunile ce li-s'a făcut
voluntarilor pe câmpurile din Rusia, să fie și
implinite.

Arată lupta ce a dus'o împreună cu dr. Aurel
Dobrescu și dr. Sever Dan pentru ca în legea a-
grară să se asigure preferința la improprietărire
a fostilor voluntari.

Cere apoi ca Uniunea să intervie ca averea
corpului al II-lea de voluntari din Siberia, avere
ce și-a înghebat-o voluntarii acestui corp prin
suferințele lor, să le revină voluntarilor, ca le-
gitimilor proprietari.

Această avere rezultată din lichidarea mate-
rialelor corpului al II-lea, a fost încredințată mi-
sioniei din Vladivostoc, iar acum e administrată
de organele statului.

D. Constantin Savu (Arad) cere ca să fie în-
corporati în Uniune și acei voluntari din Italia,
cari deși organizați, n'au avut fericirea a fi duși
în linia de foc.

Mai cere ca dealungul frontierei să fie coloni-
zați voluntarii ca astfel să se formeze o pază si-
gură a frontierei.

Propune în sfârșit ca congresul să-și trimită
salutul, acelor cari au rămas în urma hotărârii
nedrepte a conferinței de pace, în afară de hoba-
rele țării.

D. Nicolae Bogdan (Ibia, jud. Hunedoara) a-
rată nedreptățile ce se fac voluntarilor de către
consilierul agricol din plasa Iija, și cere ca acest
consilier agricol, fiind și el fost voluntar, să fie
exclus din Uniunea voluntarilor.

Arată că voluntarii sunt înlăturați fără bază
de drept din funcțiuni de stat, fiind și ei o vic-
timă a acestei nedreptăți.

Cere ca Uniunea să facă intervenții pentru
funcționarii, foști voluntari, și amovați din func-
țiunea de stat.

D. dr. Aurel Dobrescu spune că a întrenupt
pe colonelul Pietraru și l'a întrebat de ce a îndom-
nat pe voluntari să meargă la gară înaintea dlui
Brătianu. Cere ca în cadrele Uniunii să nu se
facă politică.

Cere lămuriri președintelui Uniunii în chestia
ducerii voluntarilor la gară.

Nu înțeleg, continuă d. Dobrescu, ca foștii
voluntari individual să nu facă politică. În votul
voluntarilor e o mare parte din tradiția, din lup-
tele din trecut a neamului românesc.

Președintele răspunzând la întrebarea dlui
dr. Dobrescu, spune, că numai ulterior a luat
cunoștință de conducerea voluntarilor la gară și
va cerceta cazul.

La propunerea dlui dr. Pompiliu Niștor, con-
gresul votează în baza propunerilor făcute urmă-
toarea *moțiune*:

Moțiune.

Adunarea generală a Uniunii Voluntarilor,
din Arad, compusă din mai multe mij de membri,
însușindu-și propunerile făcute, îndrumă comite-
tul central să intervie cu cea mai mare energie
pentru împlinirea cererilor deplin îndreptățite ale
voluntarilor:

1. Voluntarii pretind să se execute întocmai
prevederile legii agrare prin care voluntarii au
drept de preferință la improprietărire alături
de invalizii de război.

2. Voluntarii pretind: să nu fie persecutați
pentru convingerile și independența ce voesc să-și
păstreze, să fie preferați la ocuparea de func-
țiuni publice în conformitate cu pregătirile lor,
mai ales față de străinii de neam și de acei cari
s'au făcut români numai după război.

3. Văduvele și orfanii voluntarilor să fie a-
jutați cu penziune și ajutoare dela stat.

4. Să se predea voluntarilor, proprietarilor
legitimi, averile corpurilor de voluntari.

5. Că se dea voluntarilor reduceri norma-

6. Să se asigure dreptul de vot efectiv vo-
luntarilor.

7. Prin relații de colaborare cu uniunile de
voluntari similare, cehoslovace și jugoslave. Uni-
unea să lucreze pentru lămurirea prietenească a
cauzei Băratului și Maramuresului, pentru a
creia baze solide și sincere pentru o colaborare
rodnică și efectivă.

Dela Palatul de Justiție.

Amânarea generală a baroului. Adunarea ge-
nerală a baroului avocațial din localitate, ărun-
tată pe ziua de 27 Mai, a fost contramandată din
diferite motive. Ea va avea loc la o dată ulterio-
ară.

Vacante. Vacanțele Tribunalului vor începe
cu data de 15 Iulie și vor ține până la 15 Sep-
tembrie. În acest interval vor funcționa numai
secțiile de vacanță.

Pe cale de a fi reabilitat. În urma unor in-
trigi, preotul Ioan Curca din Covăsinț a fost con-
damnat de către Tribunalul din Arad pentru fal-
sificare de acte private și mărturie mincinoasă,
la 2 ani recludziune.

În apel această pedeapsă a fost redusă la un
an și șase luni închisoare. Acuzatul simțindu-se
nevinovat a cerut reluarea procesului în cursul
cărui vrea să dovedească cu probe noi, nevinovă-
ția sa.

Tribunalul, luând în cercetare dovezile invocate
de acuzat, a decis că este locul unei revizii și
în consecință a ordonat ca afacerea să fie din nou
desbătută.

Fratricidul din Micălaca în fața justiției. —
Încă în iarnă o crimă feroasă s'a petrecut în co-
muna Micălaca. Individul Dimitrie Contras trăia
în dușmănie cu propriul său frate, Savu Contras,
din cauza unui proces care avea obiect o moșie ră-
masă dela păriți. Procesul care se trăgăna de
mai multă vreme, a fost un motiv de con-
ceartă, la care se mai adăugă și firea de om vitlos
și hănos a lui Dimitrie Contras, care la un mo-
ment dat ajunsese în conflict cu întreaga familie.
Patima răutății se dezvoltase așa de mult în Di-
mitrie Contras în cât el hotărise să recurgă la cea
mai animalică războare împotriva fratelui, pe
care îl socotea cauza situației sale de om săpătat.

Drept ce în ziua de 20 februarie a. e. pe oșni
soțului Savu Contras era plecată în oraș la
băleiu, iar Savu Contras dormea încă, s'a streco-
rat în camera acestuia înarmat cu secure, și i-a
aplicat câteva lovituri în cap căuzându-i moartea.

Secția penală a Tribunalului a luat azi în des-
batere cauza acestui criminal, ordonând comen-
tarea probelor menite să aducă deplină lumină în
această afacere sinistă.

Rp.

Știri politice.

Consfăturile partidului poporului.

BUCUREȘTI. — Comitetul executiv al par-
tidului poporului în sedinta sa de ieri a pregătit
congresul partidului care va avea loc în curând
la Chișineu. Comitetul s'a ocupat și cu afacerea
Argetoianu, care a fost adusă în discuție publică
în una din sesiunile recente ale Parlamentului de
către deputatul V. Madgearu.

Din ceace s'a discutat în amănunte și soluția
la care a ajuns comitetul nu se cunoaste nimic,
sedinta fiind strict intimă.

Impotriva legii de speculă.

BUCUREȘTI. — „Dimineata” înregistrează
stirea că în urma declarațiilor făcute de către
d. Ministru de Industrie și Comerț, referitor la
modificările propuse de către reprezentanții co-
merțului și industriei, cari propuneri au fost res-
pinse, toți președinții camerilor de comerț în
frunte cu președintele organizației din Camera
au hotărât să-și depună mandatele. Tot atunci
vor renunța la posturi și comercianții cari se
sesc actualmente în comisiunea interimară a Co-
pitatei.

**Chimbarea mersului trenurilor
pe căile ferate Arad—Podgoria.**

Mersul trenurilor pe sezonul de vară al CF
Arad—Podgoria va intra în vigoare la 1 Iunie
conform căruia trenurile noastre de persoane
se vor circula în modul următor:

Plecarea din Arad la 4 ore 50 min., 7 ore 40
min., 11 ore 30 min., 14 ore 30 min. și 18 ore 30
min.

Plecarea din Pâncota la 4 ore 43 min., 7 ore
min., 11 ore 23 min., 14 ore 25 min. și 18 ore
min.

Plecarea din Radna la 5 ore, 7 ore 35 min.,
10 ore 44 min. și la 18 ore 40 min.

O rugăre! Rugăm pe onor. Ceiitori, ca
la toate ocaziile cumpărării să se refere la
anunțurile publicate și citite în „Solidaritatea.”

**Cetiiți și
răspândiți ziarul
„SOLIDARITATEA”**

Publicațiune de licitație

Subsemnați în baza art. 347. din Codul
comercial, aducem la cunoștință publică, în
ziua de 31 Maiu 1923, în ora 5 a. m. vom
vinde la licitațiune publică pe risicul și
răspunderea firmei Frații Lidolt din Lipova, cu
prezența și asistența D-lui notar-public Dr.
Gheorghe Pășcutiu, 17,500 Kgr. săpun, fabricat
de „Lidolt”, împachetat în lazi.
Licitația se va ține în Strada Tribu
Dobra Nr. 3., în depozitul firmei Klein
Lazar.

Prețul de strigare 180.000 Lei.
Amatorii vor depune vadiu de 200
Lei în numerar, sau hârtii de valoare înalt
de începerea licitației unei.
Maria se poate vedea în depozitul an
tit mai sus, în timpul de birou și înainte
de licitație.

Arad, la 29 Maiu 1923.

Salamon Izidor și cons.

Dr. Liviu Hălmăgia

medic dentist și-a mutat
cabinetul dentar în

Bul. Reg. Maria 17, vis-a-vis cu bis. Minc

Industria Textilă Arăda

Societate Anonimă S. A.

Filatură de bumbac
Tesătorie de bumbac
Alătură: Vopsătorie

Adresa telegrafică: TEXTILAR

Telefon 758. :: Telefon

**Antreprenorul
Stefan Vlătt**

Arad, Strada E. Ghiba Birta No. 40. (nou)

Execută totfelul de construcții în zidărie
și lemn ca: edificii, publice, căși, po-
duri ect., etc.

S. A. Forestiera din Lomas

Arad, Bul. Regele Ferdinand No. (22) 4.

Cea mai mare întreprindere fores-
tieră din România, atât lemne esente
tari, cât și esente mol. Ferestrele
cu aburi în Galasi-Ferestrău. Satu-
mare-Ferestrău și Homorod-Cohalm.

Exploatare de păduri în toate regiunile
Transilvaniei.

IOAN MARIAN

antreprenor. Execută
totfelul de clădiri noi,
transformări și repa-
raturi. :: Pregătește
planuri și devize
:: gratuit.

Arad, Str. E. Ghiba Birta 40 (nou)

„ARĂDANA”

soc. comercială și industrială pe acțiuni

Arad, Bul. Reg. Ferdinand I. No. 24

in case proprii.

No. Telefon 304.

No. Telefon 304.

Cap. societar deplin vărsat L 7.500.000

Se ocupă cu tot felul de afaceri
comerciale și bancare. — Are în
permanentă în depozitele proprii
coloniale, textile, spirt și spirtuoase

Primește depunerile spre fruc-
tificare. :: Acordă imprumu-
turi pe mărfuri în gaj.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII S. P. A.

CENTRALA: ARAD (ROMANIA).

SUCURSALE: IN CHIȘINEU, ȘIRIA, BOROSINEU ȘI RADNA
JUDEȚUL ARAD (ROMÂNIA) IN CASELE PROPRII.

Capital societar și fonduri proprii: 20.000.000 Lei.
Depuneri spre fructificare: 80.000.000 Lei, din
care o parte considerabilă sunt depuneri americane.

RAMURI DE OPERAȚIUNI.

Execută tot felul de operațiuni de bancă
Acordă: Imprumuturi cambiale.
hipotecare
de lombard (pe gaj de efecte).
Financiază întreprinderi industriale, comerciale și
agricole.
Cumpără și vinde monede străine (Dollari, Mărci,
Lire, Franci și alte valute).
Primește depuneri spre fructificare pe libele și în cont
curent, pe lângă cele mai favorabile condițiuni.
Primește bani din America ca depuneri, ori pentru
inmanuare partidelor în Tară.
Efectuește comisiuni primite din America în afa-
cerile emigranților.
Primește cecuri spre încasare.

Primește asemnări de bani în țară și pentru străinătate. — Are
lecătura de cont curent cu toate băncile din Tară și străinătate.